

Tjänsteutlåtande

Handläggare: Maria Hall

Utfärdat 2025-05-16

Ärendenummer FSF-2023-03330

E-post: maria.hall@forskola.goteborg.se

Redovisning av uppdrag att utreda särskilda anställningsvillkor så som lönetillägg och andra incitament

Förslag till beslut

Förskolenämnden godkänner utredningen och anser uppdraget fullgjort.

Sammanfattning

Syftet med uppdraget är att utreda särskilda anställningsvillkor, med särskilt fokus på lönetillägg för förskollärare, för att förbättra förutsättningarna att attrahera och behålla utbildad personal i förskolor med ett socioekonomiskt index på 175 eller högre. Det förväntas säkerställa att barn i socioekonomiskt utsatta områden får tillgång till en förskola av hög kvalitet, med hög förskollärartäthet. Utredningen har tagits fram med berörda fackliga parter och redovisas under andra kvartalet 2025.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Införandet av lönetillägg skulle innebära en ökad kostnad för förvaltningen.

Förvaltningen föreslår ett lönetillägg på 2 500 kronor per månad för förskollärare som arbetar på förskolor med ett socioekonomiskt index på 175 eller högre. I mars 2025 arbetar 161 förskollärare, både tillsvidare- och tidsbegränsat anställda, på dessa förskolor. Den totala årskostnaden för detta lönetillägg beräknas till cirka 7 miljoner kronor, inklusive sociala avgifter. Om andelen förskollärare på dessa förskolor successivt ökas till det förvaltningsövergripande målet om 50 procents förskollärartäthet, motsvarar det en ökning med cirka 51 förskollärartjänster. Den beräknade årskostnaden för dessa nya tjänster uppgår till cirka 8,9 miljoner kronor. Med denna ökning i beaktande skulle den totala kostnaden för lönetillägget, för totalt 212 förskollärare uppgå till cirka 9 miljoner kronor per år.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Att erbjuda särskilda anställningsvillkor i områden med sociala utmaningar är ett sätt att rikta resurser för att stärka likvärdigheten – i linje med förskolans kompensatoriska uppdrag. Genom att attrahera och behålla utbildad personal, särskilt förskollärare, skapas förutsättningar för en mer stabil och kvalitativ verksamhet som gynnar barnens utveckling och lärande.

Barnkonventionen

Nämnden har som ansvar att säkerställa att alla barn, oberoende av geografisk hemvist och sociala samt ekonomiska förhållanden, har lika tillgång till en likvärdig utbildning.

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 10 juni, 2025.

Bilaga

Redovisning av uppdrag att utreda särskilda anställningsvillkor så som lönetillägg och andra incitament för att locka fler förskollärare till förskolor med socioekonomiskt index över 175 och med lägst förskollärartäthet

Ärendet

Ärendet gäller att utreda särskilda anställningsvillkor så som lönetillägg och andra incitament för att locka fler förskollärare till förskolor med socioekonomiskt index över 175 och med lägst förskollärartäthet. Inriktningen ska vara att komplettera det pågående arbetet med att införa 7 timmars arbetsdag i socioekonomiskt utsatta områden. Utredningen ska tas fram med berörda fackliga parter och redovisas under andra kvartalet 2025.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 24 november 2022, inom ramen för befintlig budget 2023, att ge förskolenämnden i uppdrag att utreda vilka särskilda anställningsvillkor som kan erbjudas för att locka utbildad personal till förskolor i områden med sociala utmaningar. Vid nämndsammanträde den 19 juni 2024 redovisade förvaltningen kommunfullmäktiges uppdrag. Ärendet bordlades (protokoll nr 10/2024 § 120).

Vid sammanträdet den 28 augusti 2024 (protokoll nr 12/2024 §136) återremitterades ärendet till förskoleförvaltningen med uppdrag att utreda hur mycket den socioekonomiska resursfördelningen behöver öka för att höja likvärdighet i stadens förskolor samtidigt som kvaliteten i förskolor med lågt socioekonomiskt index behålls. Vidare står det att läsa att det i utredningen ska ingå en bedömning av hur mycket resurser som behöver tillföras för att en ökning av den socioekonomiska viktningen inte ska drabba förskolor med lågt socioekonomiskt index. Samt ett uppdrag att göra en prioritering av vilka konkreta insatser som behöver göras för att öka incitamenten att arbeta i förskolor med sociala utmaningar samt kostnader för dessa.

Vid nämndsammanträdet den 18 december 2024 (protokoll nr 19/2024§230) bordlades ärendet och togs upp på nytt vid nämndens sammanträde den 22 januari 2025 varvid nämnden, utifrån tilläggsyrkande från S, V, MP, fattade följande beslut (protokoll nr 2/2025 § 12):

1. Förvaltningsdirektören får i uppdrag att utreda särskilda anställningsvillkor så som lönetillägg och andra incitament för att locka fler förskollärare till förskolor med socioekonomiskt index över 175 och med lägst förskollärartäthet. Inriktningen ska vara att komplettera det pågående arbetet med att införa 7 timmars arbetsdag i socioekonomiskt utsatta områden. Utredningen ska tas fram med berörda fackliga parter och redovisas under andra kvartalet 2025.
2. Förvaltningsdirektören får i uppdrag att påbörja förslagen till insatser i bilaga 2, främst med fokus på specialistutbildning och mentorskap för barnskötare i förskolor med index på över 175. Genomförandet av insatserna ska redovisas till nämnden.
3. Förskolenämnden anser kommunfullmäktiges uppdrag att utreda särskilda anställningsvillkor för att locka utbildad personal till förskolor med sociala utmaningar som slutfört.

I nu aktuellt ärende redovisas uppdraget under punkten 1 med särskilt fokus på lönetillägg som särskilt anställningsvillkor. Redovisningen av uppdraget under punkten 2 kommer att redovisas i samband med årsuppföljningen 2025. Uppdraget under punkten tre anses slutfört.

Uppdraget avgränsas till förskolor med ett socioekonomiskt index över 175. I utredningen har totalt 28 förskolor med ett socioekonomiskt index på 175 och högre identifierats. Av

dessas är 20 belägna i stadsområde Nordost, sju i Hisingen och en i Sydväst. På dessa förskolor arbetar sammanlagt 161 förskollärare, mars 2025.

Utredningen sker i dialog med Sveriges lärare där man tillsammans har analyserat flera faktorer på de aktuella förskolorna, såsom förskollärartäthet, arbetsmiljö, personalomsättning, sjukfrånvaro och lönenivåer. Arbetet har också omfattat omvärldsbevakning och en genomgång av vad som är viktigt vid val av arbetsgivare, faktorer som beskrivs i utredningen.

Detta uppdrag tillsammans med det parallellt pågående uppdraget att genomföra och utöka sju timmars arbetsdag är tydliga uttryck för hur Göteborgs Stad omsätter skollagens krav på kompensation i praktisk handling. Genom att satsa på att öka andelen förskollärare, riktade arbetsvillkor, kompetenshöjande insatser och förbättrade arbetsförhållanden vill staden öka likvärdigheten i förskolan och bidra till kommunfullmäktiges övergripande mål: att bryta segregationen och skapa jämlika uppväxtvillkor för alla barn.

Förvaltningens bedömning

Förslaget om det särskilda lönetillägget, med syfte att attrahera och behålla utbildade förskollärare i förskolor med socioekonomiskt index från 175 och högre föreslås vid beslut att avgränsas i tid, omfattning och uppföljning.

Utifrån att föreslagen modell för lönetillägg kopplas till en förskola utifrån dess socioekonomiska index och varken har koppling till löneavtalens intentioner eller till förvaltningens lönekriterier för bedömning av medarbetarnas prestationer ser förvaltningen ett antal risker: Upplevelsen av orättvisa, i synnerhet av personal på förskolor som ligger strax under index 175 som inte erhåller lönetillägget men också mellan olika yrkeskategorier. Lönetillägget kan ge upphov till en inlåsningseffekt. Det kan innebära att förskollärare som inte trivs eller gärna vill söka sig vidare av andra orsaker ändå väljer att stanna kvar av ekonomiska skäl. Det kan långsiktigt påverka motivationen till arbete på de aktuella förskolorna. Om intern rörlighet ökar på grund av lönetillägg, kan kompetens minska på förskolor med index under 175. För att motverka risken för oönskade effekter krävs en tydlig och väl förankrad implementering av lönetillägget. Det är avgörande att syftet kommuniceras transparent samt att kriteriet socioekonomiskt index för vilka förskolor som omfattas av lönetillägget är tydligt.

Johan Olofson

Maria Axberg

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef HR